

lath Lipót, Perjessy László, Regdon Sándor, Rósa Izso dr., Tóth Mihály, Vas Károly, Várady József, Weiner Miksa, Winkler Mór, Wimmer Fülöp és Bárkányi Béla dr. jegyző.

Balogh Károly tanácsos, a bizottság előadója ismerteti a kérdést. Elmondja, hogy a Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság mintegy hat-hét hold földterületet kért a várostól négyszögölenként egy korona huszonöt fillér vételárért. Javasolja a bizottságnak, hogy teljesítsék a kérelmet. Arról a telekről van szó, amelyet a város annak idején a kenderakadémia céljaira akart átengedni. A bérletek egy részét már föl is mondta a város. Ki kellene kötni természetesen, hogyha a várost kár érné, akkor a gyár megterítené a kárt. A telket csak gyáripari célokra lenne szabad felhasználni.

Becsey Károly dr. kérdésére elmondja ezután a tanácsos azt is, hogy a miniszter már hozzájárult ahhoz, hogy a kenderakadémia részére szánt telket gyári célokra engedjék át. Ezzel természetesen a területen levő utat is át kellene helyezni és szükséges, hogy annak áthelyezési költségét a gyár viselje.

A fölvilágosításra Becsey Károly dr. kijelentette, hogy nem járul hozzá a telek átengedéséhez, mert a gyár hetven holdat részben örök áron kapott meg a várostól, részben pedig bérrel. Azon a véleményen van, hogy a gyár fejlesztésére az a terület, amelylyel most rendelkezik, teljesen elegendő. Ugy tudja, hogy a gyár a várostól kapott terület egy részét művelteti. Rá kellene a vállalatot arra szorítani, hogy a földet csak gyári célokra használhassa.

Balogh Károly tanácsos elmondja, hogy szeptember 25-ikén künn járt a kamara kiküldötteivel a gyárban. Tényleg van ott egy negyven méter széles földszáv, amely négy és fél holdra tehető, és amelyen lucernát termelnek. Ezt a területet azonban másra fölhasználni nem lehet, mert az a vasút mellett fekszik és benne van a tűzvonalban. A gyárnak egy talpalatnyi földje sincs különben gazdasági célokra fölhasználva.

Koszó István dr. nem zárkózik el az elől, hogy támogasson egy iparvállalatot, amikor annak a támogatásra szüksége van. Itt azonban szerinte nem forog fönn az a helyzet. Maga is járt künn a telepen. Láta, hogy a terület egy részét nem ipari célokra használják föl. Van a gyárnak ipari célokra elég helye, több területre szüksége nincs.

Wimmer Fülöp üdvözlö a tanácsot, hogy egy gyárnak kedvezményeket akar adni. Támogatja a kérést, csak azt kívánja, mérlegeljék nem-e lesz sok az a terület, amelyet a gyár kér.

Gerő Ármin előadja, hogy az a négy és fél hold, amiről itt szó van, semmire sem használható föl. A vasút mellett fekszik, oda építeni nem lehet, mert az épületeket nem fogadják el biztosításra. A terület tűzveszélyes, épen csak azért vetik be, hogy parlagon ne heverjen.

Bokor Pál polgármesterhelyettes kérdésére kijelenti a vezérigazgató, hogy az említett földet szívesen visszaadják a városnak, azonban azt a város semmire sem használhatja. Nem adhatják ki bérbe, mert nincs kijárása. Egyik oldalról a vasút, másik oldalról a gyártelep van, már pedig a gyár a telepén át senkinek sem engedik meg az átjárást. Egy részét a területnek, amelynek van átjárása átengedik a városnak.

Ezután elvben elhatározzák, hogy a bizottságnak elvben a terület átengedése ellen kifogása nincs.

Következik az ár kérdése.

Becsey Károly dr. nem hajlandó az egy korona huszonöt fillér vételárát megszavazni. Meg kell becsültetni a területet és rendes vételáron kell eladni.

Perjessy László csodálkozik azon, hogy valahányszor egy ipartelep támogatásáról vagy létesítéséről van szó, mindig akadnak, akik nehézségeket igyekeznek a támogatás elé gördíteni. Ezért van azután az, hogy nem jönnek ide a gyárosok. Támogatni kell az ipart, nem pedig megnehezíteni a boldogu-

lását és a fejlődését. Ajánlja, hogy a gyár kérését teljesítsék.

Wimmer Fülöp azt ajánlja, hogy annyi területre a gyárnak szüksége van, azért kell adni. A kérést támogatásra ajánlja.

Rósa Izso dr. azt ajánlja, hogy két koronában állapítsák meg a telek négyszögölenként eladási árát.

Holtzer Aladár csodálkozik azon, hogy a pénzügyi bizottság, ahol kizárólag kereskedelemmel foglalkozó emberek ülnek ilyen módon tárgyalja a kérdést. Most, amikor egy virágzó gyárvállalatnak méltánylást érdemlő kéréséről van szó, nem volna szabad a kérés teljesítése elé akadályokat gördíteni. Kéri és ajánlja, hogy a vételárát olyan összegben állapítsák meg, ahogyan azt a gyár kérte.

Wimmer Fülöp ismételtén ajánlja, hogy adják meg a kedvezményt, csak kössék ki azt, hogy a gyár a területet egy bizonyos időn belül tényleg gyári célokra köteles fölhasználni.

Désy Béla teljesen hasonló véleményen van. Meg kell adni a kedvezményt, csak ki kell kötni, hogy mezőgazdasági célokra a területet fölhasználni nem lehet.

Ezután úgy döntött a bizottság, hogy javasolja, adják el a területet négyszögölenként egy korona huszonöt fillérért a gyárnak.

Balogh Károly ezután azt javasolja, kössék ki, hogyha öt éven belül nem használnák föl gyári célokra a területet, az ugyanazért az árért a városra visszazáll.

Vass Károly előadja, hogy a gyárnak föltett szándéka, hogy gyári célokra használja föl a területet. Ezért is fordul a városhoz. Záros határidőt kikötni nem szabad.

Weiner Miksa azon a véleményen van, hogyha már határidőt kötnek ki, állapítsanak meg tíz esztendőt. Ez a minimum, amely alatt a berendezkedés elkészülhet.

Wimmer Fülöp is hozzájárul ehhez a megoldáshoz.

Kiss Arnold feleslegesnek tartja az egész vitát. Nem kell kikötni határidőt. Fizesse meg a gyár a rendes napi árat és csináljon a földdel, amit akar.

Holtzer Aladár felszólalása után Bokor Pál azt mondja, hogy ki kell kötni, miszerint a gyár el nem idegenítheti a területet.

Wimmer Fülöp szerint azt kell kimondani, hogyha megszűnik, vagy megváltozik az üzem, akkor a telek visszazáll a városra.

Oblath Lipót felszólalása után ilyen értelemben határozott a bizottság, amely a tíz esztendei határidőt ajánlja a közgyűlésnek.

Balogh Károly tanácsos előadja ezután, hogy a Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság munkásházakat akar építeni és erre a célra öt hold területet kér a várostól. A terület ott kezdődne, ahol a kenderakadémia telkének vége van és fronttal a Tiszára nézve. Hatszáz négyszögöltre építenének négy munkásházat. A területet olyan mértékben kéri, ahogyan arra építenek. Kéri, hogy a bizottság pártolólágg terjeszsze a kérelmet a közgyűlés elé.

Wimmer Fülöp a legmelegebben ajánlja a kérés támogatását. Ez lenne a munkásházak ügyében a kezdeményező lépés Szegeden. Itt nem akarnak nyereszkedni. Az akció célja az, hogy jöjjön Szegedre minél több munka. Azt kell kikötni, hogy a város ellenőrzési jogát biztosítsák.

Koczor János méltatja, hogy milyen üdvös szociális kérdés oldana meg a kérés teljesítése.

A bizottság elhatározta ezután, hogy a kérés teljesítését javasolja a közgyűlésnek.

**A portugál összeesküvés.** Párisból jelentik: A köztársasági kormány örökre száműzte Portugáliából a pármái hercegnőt, Bari grófnőt, Maglaes herceget és Viscont Malagát, akiknek palotáik a royalista összeesküvők rejtékhelyei. A képviselőházban nagy leplezésre készül a kormány. Be fogja mutatni az elűzött királyi család levelezését külföldi

udvarokkal, amelyből kiderül, hogy Manuel, sőt már atyja is előre sejtette a készülő forradalmat s annak esetére védelmet kért idegen uralkodóházaktól, tehát hazaárulást követett el. Bizonyíték van a kormány kezében arra, hogy Conceiro összeveszett Manuel exkirályllyal és a mostani lázadást a saját szakálára készítette elő, mert diktátor akar lenni.

## A parlamenti helyzet.

— Berzeviczy Albert missziója. —

(Saját tudósítónktól.) Az a béketárgyalás, melynek szálait a tegnapi napon Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke vette kezébe, a pártok és politikusok érdeklődését lassankint feszült várakozássá csigázta. Általában annyi hatását már ezideig is látják a tárgyalásoknak, hogy pillanatnyira enyhített valamit a politikai helyzet már-már tűrhetetlen mozdulatlanságán. Berzeviczy a tegnapi megállapodáshoz képest ma érdemleges megbeszélésbe bocsátkozott Justh Gyulával, hogy holnap délelben Kossuth Ferencsel és aztán a pártönkivüliek valamelyik vezérével, Károlyi Mihály gróffal s közben Andrássy Gyulával is folytassa a tanácskozást.

Justh Gyulával délelőtt tizenegy órakor az elnöki szobában jó félóra hosszágig tartott az elnök beszélgetése. Mikor Justh visszatért a folyosóra, az újságírók egész tömege fogta körül s kérdésekkel ostromolta. Justh azonban elhárított magától minden kérdezősködést s tartózkodott minden nyilatkozattól.

Berzeviczy Albert, akit kis vártatva hasonló ostrommal fogadtak, ezt felelte:

— Bocsássanak meg az urak, de én egy pár napig sikét, néma leszek.

Berzeviczy később kijelentette, hogy tárgyalásai tisztán informatív jellegűek és azért kezdette, mert minden oldalról hajlandóságot tapasztalt a békés megegyezésre.

Az elnök ezután Andrássy Gyula gróf után kérdezősködött s elhagyta a csoportot.

Hogy miről folyik s mi körül forog voltaképpen a kompromisszumos tárgyalás, arról egyelőre semmi pozitívum nem került nyilvánosságra, de a híresztelések nagy változatosságban követik egymást. Ezek közül a legtöbb hitelt az talált, amely szerint a kormány hajlandó a véderőreformon bizonyos módosításokat eszközölni, ezenkívül enunciació formájában honorálni az ellenzéknek a kilences bizottsági program végrehajtására s a demokratikus választójog sürgős megalkotására vonatkozó követeléseit. Ezért cserébe kéri a védőerőreform s a költségvetés megszavazását s a házzsabályrevíziót, ez utóbbit pártközi megegyezés alapján.

A Berzeviczyvel való beszélgetés után különben Justh Gyula a baloldali folyosó egyik szögletében Kossuth Ferencsel, Apponyi Alberttel és Andrássy Gyula gróffal folytatott anácskozást, Berzeviczy Albertnél pedig az ülés végeztével Andrássy Gyula gróf tett hosszabb látogatást az elnöki szobában.

Lovránai üdüléséből visszaérekzett ma Héderváry Károly gróf miniszterelnök is, a képviselőház ülésén azonban csak csütörtökön jelenik meg. Ezen az ülésen terjeszti be Lukács László pénzügyminiszter az 1912-iki költségvetést mindjárt az ülés elején hosszabb beszéd kíséretében. A miniszter beszédében minden politikai vonatkozástól tartózkodni fog, de ki fogja emelni, hogy a költségvetés nemcsak a terhek, de a szükségletek kielégítése szempontjából is kitűnően sikerült s a pénzügyi kormány minden tagja kívánságát bőkezűen honorálta. A hadügyi költségek emelkedése tehát nem merítette ki az ország pénzügyi erejét s nem hat vissza bénítón a kulturális és közgazdasági élet fejlődésére.

Érdekes vendége volt ma a Háznak Aufenberg Móric közös hadügyminiszter személyében, aki két törzstiszt kíséretében jött a parlamentbe. Az emeletre szolgáló liften